

NIEUWSBRIEF – OPVANG VLUCHTELINGEN

9 mei 2023

Met deze nieuwsbrief informeert Veiligheidsregio Flevoland de colleges en gemeenteraden over de stand van zaken in de veiligheidsregio met betrekking tot de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

In de eerste maanden van dit jaar is het aantal Oekraïners dat naar Nederland kwam afgenomen, geeft het CBS aan. Dit betekent niet dat het aantal Oekraïners in Nederland afneemt. Er is nog steeds instroom, maar minder dan voorheen. De nieuwe prognoses van het kabinet komen uit op nóg eens 47.500 extra Oekraïense vluchtelingen dit jaar. De huidige opgave voor gemeenten, om 90.000 opvangplekken te realiseren voor ontheemden uit Oekraïne op 1 juli 2023, blijft daarom staan. Voor de tweede helft van dit jaar wordt een extra opgave verwacht.

Regionale opgave Oekraïense vluchtelingen

Resultaat- en inspanningsverplichting

In eerste instantie is landelijk gevraagd om 50.000 opvangplekken, 2.000 per veiligheidsregio. Dit is een resultaatsverplichting. Daarna is dit aantal opgehoogd naar 75.000 en later 90.000 opvangplekken. De extra 40.000 plekken zijn per veiligheidsregio verdeeld volgens een verdeelsleutel, die rekening houdt met het inwoneraantal en de oppervlakte van een veiligheidsregio. Deze extra 40.000 plekken zijn vooralsnog een inspanningsverplichting. Voor Veiligheidsregio Flevoland betekent de additionele vraag een inspanningsverplichting voor 1.333 plekken. Het totaal aantal gevraagde opvangplekken voor Oekraïners in Veiligheidsregio Flevoland is daarmee 3.333 per juli 2023.

De opgave voor Veiligheidsregio Flevoland is relatief groot

Bij de eerste vraag van 2.000 plekken is niet gekeken naar de geografische omvang, het aantal inwoners van een veiligheidsregio, beschikbaarheid van voorzieningen of het aantal andere vluchtelingen dat in de regio wordt opgevangen. Veiligheidsregio Flevoland heeft hiermee verhoudingsgewijs een grote opgave door haar geografische omvang en lage inwoneraantal. Flevoland vangt in vergelijking met veel andere veiligheidsregio's meer Oekraïners op per duizend inwoners. De zes gemeenten in de veiligheidsregio leveren bovendien een bovengemiddelde bijdrage in de opvang van andere dan Oekraïense vluchtelingen. Het gaat dan o.a. om crisisondopvang en reguliere opvang voor asielzoekers.

Regionaal beeld gemeentelijke en particuliere opvang

Gerealiseerde gemeentelijke opvangplekken

Veiligheidsregio Flevoland coördineert en monitort het aantal gerealiseerde en verwachte opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne in de regio.

De afgelopen maand zijn er extra opvangplekken toegevoegd, waarmee we regionaal op een totaal komen van 2608 bedden. Hiermee voldoet de Veiligheidsregio Flevoland ruimschoots aan de resultaatsverplichting van 2000 opvangplaatsen voor Oekraïense vluchtelingen. De prognose is dat we dit jaar uitkomen op een totaal van 2608 opvangplekken. Dit betekent dat we nog een inspanningsverplichting houden voor ruim 700 plaatsen om aan de vraag van 3.333 opvangplaatsen te voldoen. De gerealiseerde plekken kunnen voor meerdere jaren worden gebruikt.

Particuliere opvang

In Veiligheidsregio Flevoland vangen particulieren ook een groot aantal Oekraïners op. Uit de inventarisatie bij de verschillende gemeenten in de veiligheidsregio blijkt dat 715 vluchtelingen, die zijn opgevangen bij particulieren, per 08-05-2023 zijn ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP).

Oekraïense vluchtelingen in particuliere opvang vragen ook gemeentelijke capaciteit, onder andere door registratie, uitkering leefgeld, individuele vragen en begeleiding van vluchtelingen en gastgezinnen en het beroep op maatschappelijke voorzieningen zoals onderwijs en zorg.

Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne (TW Oek)

Vanwege de zeer hoge instroom van vluchtelingen uit Oekraïne en de grote druk op het COA heeft het kabinet op 1 april 2022 het staatsnoodrecht geactiveerd. Onder het staatsnoodrecht kregen burgemeesters de wettelijke taak om zorg te dragen voor de opvang en verzorging van vluchtelingen uit Oekraïne. Dit verandert met de Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne (TW Oek).

Verantwoordelijkheid verschuift van burgemeester naar college van B&W

De belangrijkste verandering met de komst van deze wet is dat de verantwoordelijkheid voor opvang en zorg voor vluchtelingen uit Oekraïne verschuift van de burgemeester naar het dagelijks bestuur van de gemeente, het college van Burgemeester en Wethouders (B&W). Daarmee zal ook de rol van de Veiligheidsregio Flevoland veranderen. Wat dat precies betekent en hoe we in Flevoland een gecoördineerde gezamenlijke aanpak kunnen borgen, is op dit moment onderwerp van gesprek tussen de veiligheidsregio, provincie en gemeenten. We zullen u hierover in een van de volgende nieuwsbrieven nader informeren.

De opgaven met betrekking tot de reguliere opvang van asielzoekers en statushouders, alsmede de crisisnoodopvang van asielzoekers en de opvang van Oekraïense vluchtelingen, kennen een grote mate van onderlinge samenhang. Denk aan de keuze van (schaarse) locaties en woonruimte, het gebruik van voorzieningen en de impact op het gebied van zorg en onderwijs. Daarom zijn coördinatie en integrale afwegingen (tussen en binnen gemeenten) van groot belang. De bevoegdheid om onverhoopt crisisnoodopvang te realiseren blijft – conform noodwetgeving – bij de burgemeesters met daarbij een uitvoerende rol voor de veiligheidsregio.

Invoeringsdatum ongewis

Invoering van de TW Oek staat gepland op 1 juli 2023. De behandeling van de wet duurt echter langer dan voorzien. Mogelijk gaat de wet hierdoor pas in op 1 januari 2024.